

Ustawa o komornikach sądowych. Ustawa o kosztach komorniczych. Komentarz

Wydanie 2.

Przedmowa

*Leges ab omnibus intellegi debent (C.1.14.9)
Ustawy powinny być zrozumiałe dla wszystkich.*

Podjmując próbę skomentowania regulacji nowego prawa komorniczego, na które składają się ustawa z 22.3.2018 r. o komornikach sądowych (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 850 ze zm.) oraz ustawa z 28.2.2018 r. o kosztach komorniczych (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 210 ze zm.) oraz nierozzerwalnie związanych z reformą rozwiązań ustrojowych służby komorniczej zmian w ustawie z 17.11.1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 1575 ze zm.), stanęliśmy przed wyzwaniem polegającym na możliwie jasnym, a zatem przystępnym wszystkim, w tym również dla stron i uczestników postępowań egzekucyjnych objaśnieniem nowych regulacji i instytucji, których część nie miała precedensu w dotychczas obowiązujących przepisach. Praca komentatorów nie mogła i nie ograniczyła się jednak tylko do „praktycznych komentarzy” do poszczególnych przepisów, ale zawiera dalece szersze analizy pozwalające na zrozumienie w wielu przypadkach celu, jaki przyświecał poszczególnym rozwiązaniom legislacyjnym, z uwzględnieniem dotychczasowego dorobku orzecznictwa i wypowiedzi doktryny, w zakresie, w jakim zachowały one aktualność. Zważywszy, że oddawany w ręce Czytelników komentarz jest jednym z kilku dostępnych na rynku wydawnictw prawniczych, poświęconych tej samej problematyce, znalazły się w nim także uwagi krytyczne, kierowane pod adresem często dość pobieżnie rozumianego sensu nowych instytucji. Autorzy unikali jednak bezpośrednich polemik, starając się raczej odnosić do swoistej ewolucji ustawodawstwa dotyczącego komorników. Naturalnym punktem wyjścia musiała być tutaj uchylona z dniem 1.1.2019 r. ustawa z 29.8.1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji (t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 1309 ze zm.), przyjęta jako projekt poselski, którego uzasadnienie nigdy nie zostało sporządzone. W jej pierwotnej wersji zakładano jeszcze pracowniczy status komornika, kolejne bardzo liczne nowelizacje tego aktu poszły jednak w kierunku przynajmniej częściowej „prywatyzacji zawodu komornika”, który miał niejako zyskiwać status zbliżony do wolnego zawodu prawniczego. Ujęcie to nie odpowiadało roli ustrojowej komornika sądowego jako funkcjonariusza publicznego ani randze jego podstawowych zadań – związanych ze stosowaniem państwowych przeciw środków przymusu egzekucyjnego. Słusznie natomiast w działaniach legislacyjnych uwidoczniła się stabilna na przestrzeni lat tendencja do podniesienia rangi zawodu komornika i uczynienia go przede wszystkim rzeczywiście zawodem prawniczym. Istotne interwencje legislacyjne dotyczyły także problematyki kosztów egzekucyjnych, które z poziomu, według dzisiejszych standardów, ocenianego jako horrendalny, były obniżane i stopniowo racjonalizowane.

Towarzyszące KomSEgzU piśmiennictwo, zdominowane zostało przez samych komorników i związany z ich samorządem Ośrodek Naukowo-Szkoleniowy przy Krajowej Radzie Komorniczej, co nie mogło pozostać bez wpływu również na sądowe, orzecznicze widzenie, zadań, pozycji ustrojowej i zasad wynagradzania tych szczególnych funkcjonariuszy publicznych.

Wprowadzona do porządku prawnego po ponad 20 latach obowiązywania KomSEgzU nowa KomSądU i związana z nią KosztKomU mają znaczenie przełomowe i na nowo definiują zasady wykonywania ustrojowej funkcji przez komorników sądowych.

Ustawa o komornikach sądowych zadania komorników – funkcjonariuszy publicznych i organów władzy publicznej w zakresie czynności w postępowaniu egzekucyjnym i zabezpieczającym nie tylko nazywa, ale i czyni służbą. Służbą publiczną podporządkowaną ideałowi dobra wymiaru sprawiedliwości i interesu publicznego, w ramach państwowego zadania, jakim jest sprawna, skuteczna i rzetelna egzekucja sądowa.

Poglądy wyrażone w niniejszym komentarzu przez poszczególnych jego Autorów są wynikiem ich tylko refleksji, nie zaś pracy zespołowej w ścisłym znaczeniu tego słowa, co nie oznacza jednak, że kierunek interpretacji nie był przedmiotem długich dyskusji zmierzających do

Przedmowa

wypracowania zbliżonych stanowisk. Czytelnik spotka się miejscami z różnicami poglądów Autorów, co – jak ufam – tylko wzbogaci dyskusję naukową nad nowymi ustawami i sposobem wykładni zawartych w nich przepisów. W sumie jednak komentarz prezentuje spójną wizję komornika sądowego, jego zadań i roli ustrojowej oraz funkcjonowania w systemie wymiaru sprawiedliwości, którego jest organem pomocniczym.

Autorzy komentarza brali udział w pracach powołanego przez Ministra Sprawiedliwości Zespołu do opracowania projektu KomSądU oraz projektu KosztKomU i dalszych pracach legislacyjnych nad ustawami, co nie oznacza jednak, że ich poglądy miałyby oddawać stanowisko ustawodawcy. Jak trafnie zauważył bowiem *Leon Peiper*: „ustawa stanowi całość, oderwaną od woli Autorów, tudzież należy jako taką ją ująć i tłumaczyć”.

Przystępując do pracy nad drugim wydaniem komentarza, Autorzy mieli szansę odnieść się również do praktycznych aspektów funkcjonowania nowych ustaw komorniczych, z perspektywy ponad dwóch lat ich funkcjonowania, z uwzględnieniem również uwag krytycznych płynących od przedstawicieli doktryny i odnotować stan orzecznictwa powstałego pod wpływem nowych rozwiązań prawnych. Ufam, że wiedza, doświadczenie i olbrzymi nakład pracy włożonej w przygotowanie kolejnego wydania komentarza przez jego Autorów – w tym orzekających sędziów oraz wykładowców w ramach omawianej problematyki – pozwoli Czytelnikom w możliwie najpełniejszym stopniu odczytać nowe ustawy – ich ducha, znaczenie poszczególnych, zwłaszcza nowych instytucji i rozwiązań szczegółowych, oraz da dostateczny zasób wiedzy niezbędnej do rzetelnej oceny nowego prawa.

Warszawa, sierpień 2021 r.

dr *Rafał Reiwer*

[Przejdź do księgarni →](#)